

Történelmi Emlékhely

Akadémiai Emlékerdő

1989. augusztus 19-én, 15 órakor a régi Pozsonyi országúton törte át az osztrák-magyar államhatáron álló „vasfüggöny” kapuját több száz NDK-s állampolgár, hogy szabad földre jutva továbbutazhassanak az NSZK-ba. A Páneurópai Pikniket, amelyen ez a váratlan esemény történt, az akkori debreceni és soproni ellenzéki pártok és polgárok szervezték, a még meglévő vasfüggöny lebontására és a határok nélküli, közös Európa eszméiségének népszerűsítésére. A több szomszédos országból érkezett határbontó és a szabadság hajnalát ünneplő tízezres tömeg résztvevői, de a határőrség tagjai is mindenben segítettek a menekülőket. Ez a látványos és tömeges menekülés adott végső lökést az NDK-beli változásoknak, s vezetett el a Berlini Fal leomlásához és Németország újraegyesítéséhez.

Azon a nyáron is több tízezer keletnémet turista érkezett hazánkba, de már nem akartak visszatérni az NDK-ba. Az akkori hivatalos politika bizonytalanul kezelte ezt a – feloldhatatlannak látszó – kérdést. Az egyre türelmetlenebb keletnémetek Sopron melletti „spontán” áttérése példát mutatott egy lehetséges békés megoldásra. A nagyvilág ujjongó elismerése és szolidaritása a magyarok humanusnak tekintett engedékenysége látván önbizalmat adott az akkori kormánzatnak, és szeptember 11-én hivatalosan is megnyitották az osztrák határt a német menekültek előtt.

A világtörténelmi jelentőségűvé vált Pikniket – debreceni kezdeményezésre és támogatással – főleg a soproni polgárok

szervezték meg, jelentős részben a soproni egyetem és az MTA soproni kutatóintézete munkatársainak vezetésével, erdészek és vállalkozók segítségével. A „Bontsd és vidd!” jelmondat jegyében sok ezer ember bontotta-vágta darabokra a népeket elválasztó vasfüggőnyt, s vitte magával darabjait – emlékül. A „civil kurázszi” előkészítette várható rendkívüli történetek megörökítésére több tucatnyi forgatócsoport és fotós érkezett, így a világ szinte egyenesben láthatta az eseményeket.

Az áttérés helyszíne azóta emlékhellyé vált, egyre több létesítmény és emlékfá teszi vonzó kirándulóhellyé a valamikori sívár környéket. Az elsőnek felállított kopjafa (emlékoszlop) előtt főhajjással ismerte el a magyarok érdemeit *Kobl cancellár* is. Az egyetlen egykori építményhez, egy őrtoronyhoz vezető tanösvény, egy újonnan felépített vasfüggöny-szakasz és egyéb magyarázó táblák a helyszínre

kísérő nélkül érkező látogatók számára is átértezhetővé, átélhetővé teszik az akkori eseményeket. A japán nép elismerését kifejező 40 darab japán cseresznyefa az ugyancsak általuk fúratott kút fölé emelt díszkútjukat keretezi, körkörösen. Debrecen város ajándéka egy harangláb, s ennek a harangnak a szavára kezdődnek az évente megrendezett évfordulós megemlékezések a helyszínen. További kő- és faoszlopok, tömbök emlékeztetnek a hazai és külföldi államfők és delegációk itteni tisztelgésére. Az osztrák oldalon is szaporodnak a látóvalók. A közeljövőben a két emlékpark egyesítésére és jelentős bővítésére kerül sor.

A helyszín jelentőségét nagyban fokozta, hogy a Magyar Tudományos Akadémia megalakulásának 175 évfordulóján a történelmi emlékpark mellett telepített egy akadémiai emlékerdőt, 175 darab méretes hársfából. Az itt felállított emlékoszlop és információs tábla, s mellettük a soproni Milleniumi Emlékkereszt is növeli a hely vonzerejét.

Széchenyi István „kaput nyitott Nyugat felé”, hogy azon beáramolhasson a modern Európa minden áldásos újdonsága Magyarhonba is. A Piknik egykori szervezői pedig – nem kis kockázatot is vállalva – kaput nyitottak Nyugatra, hogy a diktatúra elől menekülő szabad földre léphessenek. A két kapunyitás emlékére létrehozott emlékpark és emlékerdő méltón hirdeti a magyarok haladás és szabadság melletti kiállását.

Az idei jubileum alkalmából, a tizenötödik évfordulón mi is tisztelettel emlékezünk a Pikniket szervező erdészekre, a rendezvényt nélkülözhetetlen eszközökkel támogató szomszédos erdőgazdaságokra, akik és amelyek azóta is ápolják az esemény emlékét és hirdetik annak történelmi jelentőségét, fejlesztik és gondozzák az emlékhelyet, hogy méltó körülmények fogadják az odalátogatókat.

Dr. Rumpf János

